

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המושדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו ממורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יין עשר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ויאמר ה' אל משה הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וזנה אחי אלהי נכר הארץ אשר הוא בא שמה בקרבנו ועזבני והפר את בריתי אשר כרתי אתו. צ"ע מה ענין
מיתת משה עם עון עבודה זרה, דמשמע שמיתתו גורמת להם שיעבדו עבודה זרה. ואף שיש לומר שכל זמן שמשמה היה חי לא היו מעזיזים פניהם לעבוד עבודה זרה
בפניו הואיל שהיה מוכיחם ומנהיגם, מ"מ עדיין קשה מה היתה כוונת הקב"ה לומר שני דברים אלו סמוכים זה לזה דמשמע שיש שייכות ביניהם. ועוד, שהלא אין
זה נכון, שהרי מצינו הרבה פעמים שהעידו ישראל וחסאו גם בחיי משה, וא"כ מפני מה תלה את ענין מה שיחטאו בעבודה זרה עם מיתת משה. ועוד יש להבין מה
שנראה במשמעות הפסוקים שאמר הש"ת למשה 'קרא את יהושע', שנראה שרצה הש"ת לצוות את יהושע, אולם בפועל לא מצינו שאמר לו כלום ודיבר הש"ת
רק עם משה, ורק לאחר שסיים לדבר עם משה דיבר עם יהושע. וא"כ קשה מדוע הוצרך יהושע לשמוע מה שאמר הקב"ה למשה, והיה יכול לקרוא ליהושע רק
כשמתחיל לצוות אותו. ויש לבאר עפ"י מה שמצינו (ערכין לב): שעזרא ביקש רחמים וביטל את היצה"ר של עבודה זרה, אולם משה לא עשה כן מפני שלא היה לו
את הזכות הגדולה של ארץ ישראל, ומשום כן לא היה לו יכולת לבקש על כך ע"ש. ומבאר שבכדי לבטל את היצה"ר של עבודה זרה נצרך לזכות גדול של ארץ
ישראל, ואין זוכה לך רק מי שנכנס לארץ ישראל. ובהו מתבאר יפה דברי הפסוק, שכל היה כוונת הקב"ה לומר למשה, שלפי שהנך שוכב עם אבותיך, והיינו
שאינך נכנס לארץ ישראל אלא אתה מת בחוץ לארץ כמו אבותיך, משום כן 'קום העם הזה וזנה', היינו דמשום כן אינך יכול לבטל את היצה"ר של עבודה זרה, וזה
גורם שאחר מיתתך ימשיכו ישראל לעבוד עבודה זרה. ומשום כן אמר דברים אלו למשה בפני יהושע, כי רצה שישמע יהושע וידע שבכח הזכות של ארץ ישראל
אפשר לבטל את היצר של עבודה זרה, והיות שהוא יזכה להיכנס לארץ ישראל עליו מוטל הדבר לבטל את היצה"ר של העבודה זרה. (זרע שמשון וילך אות ב').

לע"נ הג"ר נחום ב"ר יוסף הסופר מטאחוב זצ"ל יא"צ א'
א"ר

חזקו ואמצו אל תיראו ואל תערצו מפניהם
כו' פתח בלשון רבים 'חזקו ואמצו אל תיראו ואל תערצו', וסיים בלשון יחיד 'כי ה' אלהיך הוא ההולך עמך לא ירפך ולא יעזבך'.
ונראה לפי רש"י (ויקרא כח: כה) עה"פ 'ורדפו' מכם חמשה מאה ומאה מכם רבה ירדופו, וז"ל: וכי כך הוא החשבון, והלא לא היה צריך לומר אלא 'מאה מכם שני אלפים ירדפו', אלא אינו דומה מועטין העושין המצוות למרובין, עכ"ל. ובזו מובן 'חזקו ואמצו' לרבים, 'כי ה' אלהיך הוא ההולך עמך' אפילו ביחיד, כל שכן לרבים העושים מצוות וכפירוש רש"י הנזכר, שהרדיפה תהיה בלי שיעור, כלומר בלא ערך לרדיפת היחיד, כי היחיד רודף פי עשרים מכוחו - חמשה מאה, ובכח הרבים רודפים פי מאה מכוחם - מאה רבבה, כיון שגם ליחיד ה' אלהיך הוא ההולך עמך לא ירפך ולא יעזבך. [וכך מתפרש הכתוב 'חזקו ואמצו' לעשות מצוות ומעשים טובים בכח הרבים, שהרי אם היחיד הובטח 'כי ה' אלהיך הוא ההולך עמך לא ירפך ולא יעזבך', כל שכן שהעשיה בכח הרבים תחזקם לאין שיעור].

הקהל את העם האנשים והנשים והטף כו' למען ישמעו ולמען ילמדו. דרשו חז"ל (חגיגה ג): טף למה באין, כדי ליתן שכר למביאיהן. [ולכאורה משמע שסיום הפסוק 'למען ישמעו ולמען ילמדו', לא קאי על הטף, כי הטף באין רק כדי ליתן שכר למביאיהן. אבל יש לפרש ד'למען ישמעו' קאי גם על הטף, כי אפשר לפרש הכתוב 'למען ישמעו' על פי הברטנורא על אמורם (אבות פ"ב מ"ח) ר' יהושע בן חנניא אשרי יולדתו, ופירש הברטנורא, שמיום שנולד לא הוציאה עריסתו מבית המדרש, שלא יכנסו לאזניו דברי חול. הרי דאף בתינוק זהו מעלה מה ששומע דברי קדושה, ומימוש שפיר 'למען ישמעו'.

לע"נ הג"ר ר' עזריאל יהודה ב"ר יעקב לעבאוויש זצ"ל אבר"ק
יוע"נ יא"צ א' תשרי

כל לנאותו אינו חוצץ גבי שופר, וגדר הידור בלולב. (המשך מגליון הקודם). התוס' (סוכה כט): ד"ה (לולב) כתבו וז"ל: לולב יבש פסול, ומפרש בגמ' משום דאיתקש לולב לאתרוג דכתיב ביה הדר. ולא כמו שפירש הקונטרס משום דכתיב זר אילי ואנוהו, דאין ואנוהו אלא לכתחלה, ולא מיהסל בהכי, כדמוכח פ"ק (לעיל דף יא): דאמרי רבנן לולב מצוה לאוגדו משום שנאמר זה אלי ואנוהו, לא אגדו כשר, עכ"ל.
וכוונתם, דרש"י כתב דפסול משום דאין זה 'ואנוהו'. והקשו התוס' דהרי במשנה מבואר שישב פסול אפילו בדיעבד, והרי אין לפסול

א כתב בתפארת בחורים דמה דפשוט לתוס' שישב פסול גם בדיעבד, אין זה משום לשון המשנה "פסול", כי לשון זה יש לפרשה גם לכתחילה, כפי שמצינו במדרכי (ריש פרקין סימן תשמ"ו) בשם הרא"ם שדין "נקטם ראשו פסול" ששינו במשנה הוא רק לכתחילה. אלא דיוקם הוא מכך שהתנא שנה דין יבש וגזול יחד, וגזול פסול גם בדיעבד.

חדש מבית מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון 'מליצי יושר' בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

בדיעבד מטעם שלא קיים מצות 'ואנוהו', כדחזינו דאם לא אגדו כשר, אע"ג דמצוה לאוגדו משום 'ואנוהו'. וכתב האבני נזר (סי' תל"ג), דלפי יסודו יש ליישב קושית התוס', דהנה יש במצות לולב שני מצות: א) מצות נטילת ד' מינים. ב) מצוה ליטול ד' מינים בבת אחת, ואפשר לקיים מצוה אחת בלי השניה. דהרי התוס' (סוכה לד: ד"ה שתהא) הביאו שיטת הבה"ג שיכול ליטול את ארבעת המינים בזה אחר זה, ונמצא לפ"ז שכל דין נטילה אחת אינו לעיכובא. ולאו זה י"ל, שבאמת דין 'ואנוהו' הוא לעיכובא, אולם העיכוב תלוי בדין בו אנו באים להדר, שאם אותו דין מעכב את קיום המצוה, גם הידורו מעכב. אבל אם אותו דין אינו מעכב, לא יתכן שהידורו יעכב את כל המצוה, אלא מעכב רק את קיום אותו דין עצמו.

ולפ"ז מיושבת שיטת רש"י, שלעולם דין 'ואנוהו' היו לעיכובא, ובנוגע לולב ה'בש', הרי ההידור הוא בעצם צורת הלולב, שהוא עיקר המצוה ומעכב בה, ולכן גם ההידור בו משום 'ואנוהו' - מעכב. אולם לענין אגד, הגם שיתכן שאם לא אגדו לא קיים את הדין של נטילה בבת אחת, משום שדין 'ואנוהו' הוא לעיכובא, אבל מ"מ לא יתכן שמשום כך יעכב את עיקר מצוה הנטילה, שהרי דין זה של נטילה בבת אחת אינו לעיכובא, וגם אם לא קיימו יצא ידי חובה כשיטת הבה"ג ותוס', ולכן גם אם לא אגדו כשר.

וז"ל: ובמה שכתבתי יש ליישב קושיית התוס' על רש"י שהוכיחו דמשום 'ואנוהו' לא מיהסל אלא לכתחילה, מלא אגדו דכשר. ולפי מה שכתבתי אינו נזק למצות לקיחה אחת ביד אחד, והרי היא גופה דביד אחד אינו רק לכתחילה, ובדיעבד לרוב פוסקים אפ"ל בזה אחר זה יצא, ואפ"ל ואנוהו מעכב מצות לקיחה ביד אחד, מכל מקום גוף מצות לולב אי אפשר שיעכב, כי לגוף מצות לולב אינו נזק כלל, ודו"ק והבן, עכ"ל.

וכ"כ בסימן תצ"ב וז"ל: יש לומר דלעולם 'ואנוהו' מעכב גוף המצוה, אך אגד לולב שאינו נזק רק למצות צירוף המינים באגד יד על כל פנים, והוא נזק להיות אחד לגמרי, וא"כ אי אפשר שיעכב רק מצות הצירוף, והרי הצירוף גופיה אינו מעכב מצות לולב, ולעולם הגוי שבמינים עצמם יש לומר שמעכב אפ"ל בדיעבד, עכ"ל.

אך שוב דחה האבני נזר (סי' תל"ג) את ישובו, משום הכלל דכל שאינו ראוי לבילה, בילה מעכבת בו, היינו שאף דין שאינו אלא לכתחילה, מ"מ צריך שהחפץ של המצוה

ב ולדבריו אפשר שהדבר אכן תלוי במחלוקת תוס' והבה"ג. שהתוס' סוברים שצריך נטילה אחת לעיכובא, ואע"פ שהם מכשירים נטילה בשתי ידיים, אפשר שסוברים שגם כה"ג נקרא נטילה אחת. אבל רש"י י"ל שסובר כבה"ג, ואפשר ליטול את ארבעת המינים אף בזה אחר זה.
וראה בר"ן (סוכה לד:) שיש סוברים שאפ"ל אין לו עתה אלא מין אחד, יכול ליטול ואח"כ כשיזדמנו האחרים לידי, יטלם, ולשיטתו אלו יש לקיים את דברי רש"י 'ואנוהו' לעיכובא, וכמו שכתב האבני נזר שאינו מעכב אלא את הדין של נטילה אחת.

צופרדיענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:

מ"ן קינד איז געווארען א אנדערע מענטש ער לערענט מוסר, ער וויל ענדיגן א מסכתא

מ"ן וויל זעהן מיין מ"ן וועק מיין אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מ"ן יצחק האט אויפגעלייגט א פילטער

א"ר האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מ"ן בחור טוהט

כ"האב אנגעווייזען זעהן הצלה מיט מייער קינדער נאכטן מנדב זיין פאר מ"ן חברים קינד

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען דאט חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- ת"ח ור"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישווע פרוואט, בנאמנות, קאנפידענעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויוועג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויף דעם מקובלדיגן אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ: **יבצר הלב** (אנציענען זיין הארץ צו ארישקייט), **שיתקן לב** (לשמים לטובה) (ס'וועט זי מונעט מענטש), **וחזקת מלאים** (וועט זעהן וואונדער), **מקטן עס געבעטן פון מעשה**.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוטס מתוך גליונות

"מליצי יושר"

שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

הג'ר שלום אייון זצ"ל
בעת הספדו בשעת הלילה
של מרן בעל החזון
יחזקאל, הכריז:

"נצטויתי מאת רבינו
לפרסם שהבטחתי שימליץ
טוב למי שלמוד בספריו,
וכן למי שיפיק את חידושי
תורתו"

(רכבות אפרים או"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות

הספרים המוכרות

הפצה אשית: גרינפילד
718.633.8103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

יהא ראוי לקיים בו את אותו הדין, ואם אינו ראוי לכך אי אפשר לקיים בו את המצוה. ואף כאן, הרי ביו"ט אי אפשר לאגוד את הלולב, שקשירה אסורה ביו"ט, ואם אינו אגוד אי אפשר לאגודו, וא"כ נימא 'כל שאינו ראוי לבילה, בילה מעכבת בו', ואיך אפשר לקיים את המצוה בלולב שאינו אגוד?

וז"ל: אך באמת הוכחת התוס' נכונה, דלכאורה כיון דמצוה לאגודו מה"ת, וביו"ט הא אינו ראוי לאגודו לרש"י וסיעתו [דבעינן קשר גמור], נימא כל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו, עכ"ל.

ותירץ, ד'ואנוהו' לא נאמר לענין מצות לולב עצמה, אלא הוא דין כללי בכל המצוות, ולכן אין שייך לומר בו את הכלל שכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו, דדוקא בילה דכתיב במנחה, דהוי מצוה שבגוף המנחה, בזה בעינן שתהא ראוייה לקיים בה מצות בילה, משא"כ מצות ואנוהו דלא נאמר במצות לולב גופיה, אין זה מצות לולב כלל, אלא מצוה כללי לקיים כל מצוה בנוי ובהידור, ולכן לא בעינן שיהא ראוי לקיים בו מצות ואנוהו. וז"ל: אך התירץ פשוט דהא ואנוהו לא כתיב כלל גבי מצוות לולב, עכ"ל.

וכ"כ בסימן תצ"ב וז"ל: אגד קשר דמקרא דואנוהו יליפין, דלא כתיב כלל בלולב, והוא מצוה בפני עצמו, ולא שייך למצוות לולב אין מעכב אף אם אינו ראוי, אבל אגד יד דילפינן מוה"ר דכתיב בין לולב הדס

וערבה, ראוי עכ"פ בעינן, עכ"ל. והוסיף שם, דכיון דבעינן שיהא ראוי להיות אגד יד, דזה דין הנאמר בלולב, לכן כל שאינו ראוי ליטלם בלקיחה אחת, כגון שאגדם יחד ויש חציצה ביניהם, הרי זה מעכב בנטילה משום דכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו.

והוסיף, דאמנם זה נכון רק אם נאמר שמצות 'ואנוהו' היא לכתחילה בלבד, אבל אם נאמר שהיא לעיכובא כדס"ל לרש"י, א"כ בלולב שאינו אגוד אינה מתקיימת מצות נטילה כאחת, ומצוה זו הרי היא מדיני הלולב, וא"כ שייך בה הכלל שכל שאינו ראוי לבילה, בילה מעכבת בו, וכיון שאי אפשר לאגוד ביו"ט הרי זה מעכב במצוה, ושפיר הקשו תוס' איך ס"ל לחכמים דאם לא אגדו כשר, ומוכח דדין 'ואנוהו' לעולם אינו מעכב.

וז"ל: שפיר הוכיחו התוס' ד'ואנוהו' אינו מעכב כלל, אף מצות צירוף, דאם תמצא לומר ד'ואנוהו' מעכב, הא נתבטל מצות הלקיחה ביד אחד לגמרי [אם לא אגדו], וכיון דאינו ראוי לאגודו ביו"ט, הא אינו ראוי לקיים המצות לקיחה ביד אחד, דכתיב גבי לולב - הוא הווין - ויעכב. [דהא"נ דמצות 'ואנוהו' כיון דהוא דין כללי בכה"ת כולה, ולא דוקא במצות לולב, לכן לא אמרינן בזה הכלל דכל שאינו ראוי לבילה, בילה מעכבת. אבל הדין לא לקיחה ביד אחד דנאמר במצות לולב, א"כ אם אינו ראוי לאגוד ביחד, הרי הוא מעכבת ופוסל הלולב]. אלא ודאי 'ואנוהו' אינו מעכב גם הלקיחה ביד אחד, ולכתחילה ד'ואנוהו' הא לא כתיב כלל גבי לולב, עכ"ל.

וכ"כ בסימן תצ"ב וז"ל: אך התוס' שפיר הוכיחו לסתור פירוש רש"י משום ואנוהו, דרש"י הא סבירא ליה מצוה לאגודו בקשר גמור, ואם איתא דהאגד מעכב על כל פנים למצות צירוף המינים ביד, וכבר ביארנו דהיכי דאינו ראוי אפי' לצירוף פסול וכו', וא"כ ביו"ט איך כשר בלא אגד הא אינו ראוי לקשירה, ולדעת רש"י הא אמרת דבלא קשירה לאו אגד לענין ואנוהו, ואי ואנוהו מעכב א"כ כשלא יקשור יתבטל מצות צירוף המינים, וא"כ כיון שאינו ראוי לצירוף המינים הלולב פסול ודוק, אלא ודאי דמשום ואנוהו אינו מעכב. ולפ"ז להפוסקים דמתקיים מצוות ואנוהו בלא קשר רק אפי' כאגודה של ירק, שפיר נוכל לפרש פסול יבש משום ואנוהו, ודו"ק.

לע"נ הרה"ק ר' יצחק מאיר ב"ר אברהם יהושע העשיל זצ"ל יא"צ א' תשרי

וילך משה וידבר וגו'. הנה לא מצינו לשון כזה בכל התורה. וגם בזוה"ק (פרשה זו רפג): הקשה לאן הלך. אך הענין על פי שאמרנו (שבת קנב.) עה"פ 'כי הולך האדם אל בית עולמו', מלמד שכל צדיק וצדיק נותנין לו מדור וכו'. והיינו שכל צדיק יש לו עולם בפני עצמו, וזהו תכליתו בעוה"ז, וכל ימי האדם בעוה"ז נקרא 'הולך'. וזה ההבדל בין מלאך לאדם, כמו שנאמר (זכריה ג:ז) 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה', דמלאך נקרא 'עומד', שעומד תמיד במדרגה אחת, משא"כ האדם צריך להיות הולך במעלה תמיד

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מוידע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות** אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח!"
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הרי זה מעכב. אבל לענין אגוד שפיר אמרינן דאם לא אגדו כשר משום דעכ"פ ראוי לאגוד הוא, משא"כ יבש דמאחר דכבר נתייבש ושוב אינו ראוי לחזור לשכרותו שפיר פוסל משום דבעינן ואנוהו, עכ"ד.

אבל לפי האבנ"ז אינו ראוי לאגוד לפי רש"י, כיון דבעינן קשירה ממש. ה כמו שאמר רבא (סוכה לו): 'לא לרוץ אינש לולבא בהושענא, דלמא תנרי טרפי והוי חציצה'. פי', לא יתחוב אדם את הלולב תוך ההושענא, והיינו שלא יאגד קודם את ההדס והערבה יחד, ואח"כ יתחוב את הלולב לתוכם, כדי שלא ינשרו עליהם מן ההדס והערבה ע"י תחיבת הלולב, ואותם עליהם תלושים יחצצו בין מין למין אחר. ופירש"י שהחסרון הוא שאז אין המינים אגודים ביחד להיות לקיחה אחת. והקשו הערוך לנו והרש"ש שם, דמה בכך שאין נאגדין, הא פסקינן דלולב אין צריך אגד, ע"ש. אבל לפי חידושו של האבני נזר א"ש, דאע"ג דלולב אין צריך אגד, אבל בעינן אגד יד.

ועל ברבני אברהם מן החר שם שתיירץ, וז"ל: ותוצינן בין מין ומין ואינן אגודים יחד להיות לקיחה אחת. פי', ואפילו לרבנן דלא בעו אגד, למצוה מיהא בעו משום 'ואנוהו', עכ"ל. והיינו דמה שחשש רבה שלא לרוץ אינש לולבא בהושענא, אינו משום החשש שהחציצה תגרום לפסול את הנטילה, אלא משום ביטול קיום מצות 'ואנוהו'. אבל האבני נזר (סימן תצ"ב אות ד') כתב דדוחק לפרש כן דרך משום מצות אגד שאינו אלא לכתחילה הקפיד כן, דכיון דאין זה אלא חשש (כמו שאמר 'דלמא'), לא מסתבר דמשום חשש בעלמא יקפיד על דין שאינו מעכב. ועל בשו"ת רבי משולם איגרא סימנים נ"ד נ"ה.

גמה שנקט האבנ"ז כדבר פשוט שהדין של 'כל שאינו ראוי לבילה, בילה מעכבת בו' שייך אף בלולב, אינו פשוט כל כך. שבשו"ת הדר"ק (בית א' חדר כ"ב) כתב שאין כלל זה אלא באותם דברים שזכרו בגמ', שכן למדו חז"ל מן הכתוב או מסברא או מקבלה שהיתה בידם, אבל בשאר מקומות דבר שאינו מעכב אינו מעכב אפי' אם אין ראוי לו כלל. ולדבריו יש להכשיר לולב שאינו ראוי לנטילה בבת אחת, ואפשר שכן דעת רש"י.

עוד אפשר לומר בדעת רש"י, ע"פ מה שכתבו הרבה אחרונים (ט"ז או"ח סימן ל"ב ס"ק פ"ח, שאגת אריה סימן ו', ארצות החיים סימן כ"ז ס"ק ב'), שדבר שאינו ראוי למצוה בגלל איסור שעליו, אינו חשוב 'אינו ראוי', ודוקא דבר שאינו ראוי במציאות לקיים בו את המצוה (כמו מנחה שיש בה יותר מדי קמח, ואי אפשר לבלול בה את השמן), עליה אמר ר' זירא שכל שאינו ראוי לבילה מעכבת בו. ולפ"ז לולב שאינו אגוד ביו"ט, אע"פ שא"א לאגדו, כיון שאין זה אלא משום איסור מלאכה ביו"ט, הרי הוא חשוב 'ראוי' למצות נטילה כאחת, ולכן אפי' אם האגוד מעכב במצוה של נטילה כאחת, עדיין יש להכשיר את הלולב.

ד ואמנם בהטתה הקדש (זבחים ב: בתוך ד"ה זבחים) כתב כן, דאם אין המצוה ראוייה לקיום ההידור הרי זה מעכב, וזה שכתב רש"י דלולב היבש פסול למצוה משום שאינה מצוה מהודרת ואין מתקיים בו הכתוב זה אלי ואנוהו, דהיינו משום דהידור מצוה אע"פ שאינו מעכב בקיומה, אבל אם אינו ראוי לו

הופיע ויצא לאור

ממדריגה למדריגה עד שמשלים עצמו ומגיע אל בית עולמו. וזה שאמר 'וילך משה', דמשה רבינו היה הולך תמיד במעלה ממדריגה למדריגה, וההליכה אחרונה שנאמר בפרשה זו היה עד שבא אל מדריגה זו שאמר 'לא אוכל עוד לצאת ולבוא', היינו דכל שלא יוכל עוד לצאת לנפול ממדריגתו, עיד"ז לא יוכל לבוא עוד למדריגה למעלה הימנו ג"כ. וכמו שנאמר 'כי שבע יפול צדיק וקם', היינו על דרך שאמרו (מכות ז'): בירידה שהוא צורך עליה, והיינו שע"י הירידה ח"ו עיד"ז מתגבר עוד בחילה יתיר. וזהו 'כי שבע יפול צדיק', עיד"ז 'וקם' ואף אז הוא ג"כ נקרא 'הולך', כיון שהוא צורך עליה. אבל כל שלא יוכל לצאת עוד, לא יוכל לבוא ג"כ, וזה ממדריגה האחרונה. וזה שאמר כאן 'וילך משה', שכאן נכתב ההליכה האחרונה, וכל הפרשיות מכאן עד סוף התורה, שנאמרו היו ביום זה ע"י ההליכה האחרונה, וכן צריך כל אדם להיות הולך תמיד כנ"ל.

לע"נ הג"ר מרדכי אפרים פישל סופר ב"ר ואלף צ"ל י"א צ"א ר"ח אייר

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל. איתא במדרש תנחומא: אין 'וילך', אלא לשון תוכחה, שנאמר 'לכו חזו מפעלות אלהים'. ונראה לפרש לפי מה שפירש האר"י הק' הפסוק 'לכה ואשלחך אל פרעה', דהנה מלת 'לכה', יורה שילך מעצמו בלי שישולח מאתו יתברך, ומלת 'אשלחך' יורה ההיפוך מזה. והענין הוא, כי הקב"ה היה שולחו בשליחות זה, ויש בו רעה שהיא טובה, כי ע"י שליחות הזה כתיב 'תכבד העבודה על האנשים', והטובה לא באה רק באחרונה שאז יצאו ישראל ממצרים, והנה אף שהכל מאתו יתברך, מ"מ מצינו דאין הקב"ה מייחד שמו על הרעה, ולכן בבחינת הרע הנמשך בשליחות זה אמר הקב"ה 'לכה', והיינו שילך מעצמו, ועל בחינת הטוב אמר 'ואשלחך', ע"כ דברי קדשו. וביארנו בפרשת שמות, דלא חפץ משה ללכת עד שאמר לו הקב"ה 'כי אנכי שלחתיך'. ע"ש.

ובזה ביאר שם האר"י הק' מה שמצינו ענין זה גם בנבואת ישעיה (ישעיה ו'): 'אשמע את קול אדני אמר את מי אשלח ומי ילך לנו, ואמר הנני שלחתי', והנה יש כאן שינוי לשון 'את מי אשלח ומי ילך לנו', תחלה אמר לשון שליחות ולשון יחיד, ואח"כ אמר בלשון רבים ולשון הליכה. והענין הוא כי אמרו (ב"ב יד): ירמיה כולו תוכחה, וישעיה חציו נחמה וחציו תוכחה. והנה השי"ת היה רוצה לשלוח את ישעיה לב' בחינות אלו, על התוכחה לישראל, ועל הנחמה אם יהיו טובים, וכנגד הנחמה אמר 'את מי אשלח', כי על הטובה הקב"ה מכנה שמו עליה כי הוא המשלח, ועל כל אמר לנו בלשון יחיד, כי הוא האל היחידי פועל הטובות. אמנם על התוכחה אמר 'מי ילך לנו' בלשון רבים, כי דבר התוכחה הוא מן כל ב"ד עליון יחד, ואין הקב"ה נזכר יחידי בענין התוכחה, עכ"ד. ובזה יבואר דברי המדרש 'אין וילך אלא לשון תוכחה', דהנה איתא במדרש (ילקוט

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון 'מליצי יושר' בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

מולקט מותן גליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם
מדי שבוע בשבוע

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

למרות שבשבתו על כס הרבנות נקרו בדרכו עסוקים וטרדות שפעמים לא עלו בקנה אחד עם שיעור קומתו ושיאיו תולדות, לא התנער מחובתו לדאוג לכלל ולפרט בכל מקום ובכל מקרה שסמכותו הרבנית היתה עשויה להועיל, יחד עם זאת לא הסיח דעתו לרגע מלימוד התורה, ושקד רבות ללא לאות וללא רפיו על התורה הקדושה בכל רגע מזמנו הפנוי, מסכת חייו, הרף כל התהפוכות והמפריעים שנקרו בדרכו, היתה רצף בלתי פוסק של עמל ויגיעה התמדה והתעלות.

לתלמידיו סיפר פעם, כי הכרת ערך הזמן הולידה בו תכונה לפיה יכול היה לדעת את השעה בתכלית הדיוק גם כשהיה מקיץ משנתו בחשכת הלילה.

גדלותו של מרן צ"ל בתורה, סמכותו הבלתי מעורערת, ותכונותיו הנעלות כמנהיג וכאדם תור המעלה, הועידו לו שורת תפקידים מרכזיים בחיי הצבור, הכהונות הרמות שנשא בפרק חייו, העמידוהו תכופות בפני מצבים קשים בעיות חמורות, ומעל הכל בפני הצורך להכריע בשאלות גורליות.

מתו מעט הם היכולים לספר פרקים כלשהם בהנהגתו הצבורית ודאגתו הנשגבה לצרכי הכלל, כי למרות היותו מנהיג ונציגם של קהילות רבות וחשובות בחו"ל ושל רבדים נרחבים ביהדות ארץ ישראל, היו מעשיו נסתרים, נדמה לכאורה כי מטבע הדברים, גדלותו בתורה ועמידתו האיתנה והמודגשת בתפקידיו כראש ישיבה וזכר, כנשיא וכיוצא בו, צריכים היו להעמידו תדיר אל מול הזרועות, ולחשוף את דרכו בקודש לעין כל, ברם למרבה הפלא נשמרו רבים מפעליו הכבירים כמסוים מעינינו, ההצנע לכת' והענוה שלטו בכל צעד מצעדיו, ופרשיות עולמות רבות לא היו נודעות לנו אלמלא סיפרם הוא עצמו למטרות כלשהן.

יחד עם צניעותו ההלכות החיצונית, נסתרו מעינינו גם מעמקי אישיותו הפנימית הנשגבה, וכוחות נפשו הטמירים שהיוו את הבסיס למפעלותיו, ומכיון שברוב ענותנותו וגאונותו טרח והצליח להסתירם, כמעט שלא זכינו לגלותם וללמדם, אך מאותם שביבים שזכינו לגלות, נראה שעמודי התווך עליהם נשען מרן צ"ל בדרכו האישית כגדול בתורה, ובדרכו הצבורית כמנהיג דגול, היו אמונתו חסרת הפניות בכח התורה, בכח האמת, ובכח התפילה. וכל אלו נזונו ממקור טהור אחד אמונתו המופלאה בבורא יתברך.

שופטים פ"ו רמז ס"ב): ירמיה בשעה שהיה מתנבא דברי נחמות היה מיוחד שמו, שנאמר 'כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך', אבל בדברי תוכחות כתיב 'דברי ירמיהו', וכן משה על כל דבור ודבור כתיב 'וידבר ה'', וכשבא להוכיח כתיב 'אלה הדברים', ע"כ. ונמצא כיון דכתיב 'וילך' מעצמו, זה מורה שאין בו טובה רק תוכחה, ועל כן כתיב 'וילך משה', ולא נתייחד שמו של השי"ת עליו.

ואאמרו' הגאון פירש 'אין וילך אלא לשון תוכחה', שאין לך תוכחה גדולה מזו לכל אדם ילוד אשה, כאשר יתבונן משה מת, מי לא ימות, וזהו 'וילך משה' ואמר 'לא אוכל עוד לצאת ולבוא', אין זה אלא לשון תוכחה.

לזכות והצלחה שב.ש.ה.

וילך משה. רמז דכל זמן שחי נקרא 'מהלך', משא"כ אח"כ נקרא 'עומד', כדכתיב 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה'. האמנם ע"י בנים ותלמידים מהלך גם אח"כ, כי ברא מזכה אבא, ושפתותיו דובבות בקבר, על כן 'וידבר את הדברים האלה', ע"י כן 'וילך' תמיד, עד היום וילך, ע"י זכרו תורת משה.

ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ. לכאורה הלשון 'לעיני כל ישראל צ"ב'. ולפי פשוטו הכוונה דהיינו כדי שידעו לשמוע לו. אמנם מרב הגביר הר"ר פנחס נ"י שמעתי, היות כי למד משה רבינו ע"ה דרכי ענוה, וכתב בתרגום יונתן (פ' שלח) 'כד חמא משה ענותותיה קרא משה להושע בר נון יהושע', ועל כן כשראה שהיה ענוותן ביותר, לכן הזהירו על דרך שאמרו 'זרוק מרה בתלמידים', והיינו שיהיה עניו לעצמו, אמנם 'לעיני כל ישראל חזק ואמץ', דצריך להיות בתוקף כאביר שבאבירים, וכדכתיב 'ויגבה לבו בדרכי ה'', כמנהיג הדור, 'כי אתה תבוא את העם'.

עוד י"ל ע"פ מש"כ בחובת הלבבות (שער הפרישות פ"ד) 'צהלה בפניו, ואבלו בלבו'. והעיקר 'קרוב ה' לנשבר לב' זה פנים, ועל כן דייק 'לעיני כל ישראל חזק ואמץ', תראה כח והתאמצות.

לזכות צ"ב.ר. להצלחה בכ"ע וגח"ט

אמרו חז"ל כל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, והיינו דהשבת מועיל להתקבלות התשובה, ואמרו א"י יוחנן אלמלי שמרו ישראל ב' שבתות מיד נגאלין, ובירושלמי תענית איתא א"ר לוי אילו שמרו שבת אחד מיד נגאלין שנאמר בשו"ב ונחת תושעון, וצריך להבין טעם פלוגתתם מדוע ר' יוחנן מצריך ב' שבתות, ור' לוי שבת אחת.

ונראה עפ"י מה דהקשו איך מועיל תשובה, נימא נראה ונדחה אינו חוזר ונראה, אך למ"ד דבעלי חיים אין נדחים והכי קי"ל נוחא, אך ר' יוחנן דס"ל ביומא בע"ח נדחים קשה. וצ"ל עפ"י התוס' (כתובות ז'): בשם המדרש מזמור שיר ליום השבת, אמר הקב"ה 'פנים חדשות

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבועל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובוה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. נחנת דקדושה מכל יו"ח

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלתה בכ"ע

ואנכי הסתר אסתיר את פני. עם התיבות גימטריה 'כי ריב בין אחים יסטיין כנסת באחד נמתקו אלקים'. והכוונה: אם יש ח"ו ריב ומחלוקת ושנאת חנם בין בני ישראל שנקראים אחים, אז יש רשות לשטן ח"ו לקטרג עליהם ולעורר דינים, וזה 'יסטיין', אבל אם כל כנסת ישראל באחד והיינו באחדות, אז נמתקו מעליהם כל הדינים בשרשן בבינה שנקראת אלקים חיים.

ויצו משה את הלוים נושאי ארון ברית ה' לאמר. יש לפרש על פי מה שכתבו בספרה"ק דכל צדיק הדור נקרא 'משה', בסוד אומרם 'משה שפיר קאמרת', ותרמז לנו תורתנו הק', שבכך צדיק זה להגביה את כל היראים שיהיו נחשבים בעיני ההמון ויקובלו דבריהם אצלם, והכי פירושו 'ויצו' כשמחבר את עצמו, מלשון הגמרא 'צותא', 'משה' צדיק הדור, 'את' בתורתנו הק' הנבטאת ב'את' אלף-תיו, 'הלוים' גימטריה צ"א שילוב הידוע, היינו עשושה יחודים בלימוד, ע"י זה פועל 'נושאי ארון ברית ה'', היינו החרדים, 'לאמר' הם ברוממות, ודבריהם נשמעים לההמון. ויש לומר עוד, 'ויצו' גימטריה 'הויה אלקים', שעיד"ז [היינו ע"י שני שמות אלו] נמתקין הדינים מעל בני ישראל, ולכן 'לקח את ספר התורה הזה, ר"ת גימטריה 'מיכאל', שר ישראל המליץ טוב ומגביר החסדים על כל ישראל, אמן כן יהי רצון. וסופי תיבות גימטריה תרי"ח, דהוא כהן גדול למעלה ומקריב נשמותיהם של הצדיקים (כדאיאת בחגיגה יב:), שיעלו לנחת רוח להקב"ה, [וזה 'תריח', היינו מלשון 'ריח ניחוח'], ושאר האותיות גימטריה תשצ"ג, ר"ת 'תורה של צדיקים גמורים'.

לזכות ולפרו"ש י.ע.ב.י.

חלות שם שמים על הסוכה מדין הקדש, או מדין הוקצה למצותו. חקרו האחרונים בהא דאמרו דחל שם שמים על הסוכה, אם זה מדין הקדש, או מדין הוקצה למצותו. והחזון יחזקאל (סוכה פ"ב ה"ה) כתב דאינו חל קדושה על הסוכה כמו קרבן, וז"ל: עיקר ההיקש שכשם שחל שם שמים על החגיגה לשם מה שהיא, היינו שחל עליה קדושת קרבן, כך חל שם שמים על הסוכה לשם מה שהיא, היינו שחל עליה שם תשמיש מצוה. דאי לאו האי היקשא הו"א שדוקא קדושה שהיא מן המצוה כמו בקרבן או בתפילין היא חלה על החפץ, משום שכל בהמה שלא

מליץ יושר מול מגיד פשע

**אם לא עכשיו אימתי?
עכשיו הזמן לגמור המקח עם
צדיקים מליצי יושר
'מקח בלייבט מקח'**

ועונותיכם מבדילים ביניכם לבין אלקים, מאין יתעורר אהבה, ואך בהקדם תשובה מיראה ונקלש החטא ונעשה שוגג, אינו מבדיל עוד, דרך בהיות 'עונותיכם מבדילים' נאמר, ו'עון' הוא מזיד, ולכן אפשר לבוא אח"כ לידי אהבה.

ונמצא דלתיקון השלם צריך ב' תשובות, מיראה ומאהבה. וכל אחת מתקבלת רק בבוא השבת, דכל זמן שאין השבת הא יש דיחוי, ולכן צריך ב' שבתות, וזהו לר' יוחנן לטעמיה דס"ל בע"ח נדחים, משא"כ ר' לוי ס"ל כהלכה דבע"ח אין נדחים, א"כ אפי' שבת אחת לא היה צריך. אך בתוס' (פסחים צו:) מבואר, דבדיחוי בידים לכו"ע בע"ח נדחים, והחטא הרי הוא דיחוי בידים, אך ע"י תשובה מיראה דנעשה שוגג ובלי דעת, הוי כנעשה מאיליו ואינו תו דיחוי בידים, ולכן סגי בשבת אחת להתקבלות התשובה מיראה, ואח"כ מתקבלת התשובה מאהבה גם בחול, ולכן ס"ל לר' לוי דדי בשבת אחת, ורק ר' יוחנן לטעמי' בעי ב' שבתות, ודו"ק היטב מאוד.

ולפי קושיא הנ"ל איך מועיל תשובה נימא דיחוי, יובן ג"כ מדוע לא מהני תשובה בעכו"ם, דהנה על קושיא הנ"ל דנימא דיחוי, י"ל בפשיטות דבידו לשוב, וכל שבידו לא הוי דיחוי. אך בתוס' ישנים (כריתות ז: ד"ה הואיל) כתבו, דבפסול הגוף אמרינן דיחוי אף בבידו, ורק בפסול מחמת דבר אחר מהני בידו, ע"ש. ולכן בישראל דעצמותם טוב, כדברי הרמב"ם (פ"ב גירושין) אהך דכופין אותו עד שיאמר רוצה אני, והחטא רק מדבר אחר תאוה וכדומה עניין מקריי, לכן מהני בידו. משא"כ בעכו"ם דהעצם רע, והחטא מפאת רע שבפעמיותו, זה פסול הגוף ולא מהני בידו לסלק הדיחו, ולכן אין מועיל תשובה בעכו"ם. (אוצרות יוסף דרשות שבת תשובה).

בעזרה ולית בזה משום חולין בעזרה, אבל אם נימא דהוא רק ענין איסור, ואין בזה כלל ענין קדושה לענין קדוש, שפיר הוי ככל מביא חולין בעזרה, עכ"ל.

ונפ"מ נוסף, דאם זה מדין הקדש, אז האיסור הנאה מעצי סוכה הוא איסור חפצא. אבל אם אין זה מדין הקדש, אפשר לומר דזה איסור גברא לחוד, וכמו שכתב בברכת יעקב (ליבוניץ, סוכה סי' כ"א ד"ה והנראה), והוסיף דלפי הראשונים שסוברים דחל איסור נדר על איסור תורה שהם איסור גברא, דע"י שמתפס נדר חל גם הם איסור חפצא, אבל לא שייך נדר על הקדש כיון דכבר נאסר החפצא, דלפ"ז כיון דאיסור עצי סוכה הוא רק איסור גברא, שייך לחול עליו גם נדר.

ח"כ בלבוש מרדכי (זבחים סימן י"ג אות י"א) וז"ל: הא דחל שם שמים על הסוכה כמו שחל על החגיגה, אין הכוונה שהסוכה כל שבעה יש בה קדושה כקדושת חגיגה, דאם נימא דכל שבעה הסוכה קדושה, כלומר דהעצם קדושים, א"כ אחר הסוכות יהיה דין העצמים כמו תשמישי קדושה, וא"כ היה לנו לאסור לזרוק אותם כדין תשמישי קדושה, ואמאי אמרינן (מגילה כו, ב) דסוכה היא מתשמישי מצוה דנורקין. לכן נראה לי, דאין כוונת התורה, דכמו דחל קדושה על החגיגה כן חל קדושה על הסוכה

י' ע"י רשב"א (ביצה ל: ד"ה ועדיין, ועבודת הקדש שער ב"ס ק"ו) שילפינן שחל על הסוכה קדושה ממש כמו קדושת קרבן, וחקר שם אם הקדושה הוא כמו קדושת דמים או קדושת הגוף. ועי' רמב"ן (שבת מה). ו'ועצי סוכה נמי בעודה קיימת, הקדש גמור לשמים הוי'. וכ"כ בשו"ת מהר"ם שיק או"ח סימן כ"ד דחל בה קדושת קרבן, ולאחר שבעת ימים מותרת משום דהוי כנעשית מצותה. וכ"כ יד אליהו ח"ב אות ב"ס ק"י ד"ה בהגה' בתחילת דבריו, ומותר לאחר סוכות משום קדושת דמים פקעה בכדי (ע"י נדרים כט, א).

י' וכתב בגור אריה יהודה (זעמבא קונטרס המועדים סי' י"ח אות ו') דהנפ"מ הוא אם מותר להביא סוכה לעזרה, וז"ל: ודע דיש לספק בענין זה דחל שם שמים על הסוכה כשם שחל על החגיגה, אם הוא סוג קדושת הקדש שחל על הקדשים, כן חל על הסוכה. או דהוא סוג אחר לגמרי, והילפותא רק לענין איסור, לא לעצם הקדושה וענינה. והנפ"מ לענין הבאת סוכה לעזרה אם יש בזה משום מביא חולין בעזרה, דאם נימא דכיון דילפינן קדושת סוכה מחגיגה הוי זה ענין קדושה כחגיגה, שפיר רשא' להביא

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני

לכו לחמו בלחמו ושתו ביינ מסכתי. שלמה המלך המשיל התורה בפסוק זה ללחם ויין, לפי שהלחם והיין עיקר המזון אשר לגוף, כן התורה והחכמה עיקר מזון הנפש, והזכיר לשון "לכו" ולא אמר "בואו", להורות שיצטרך האדם שילך אחרי החכמה ואחרי לומדיה, כענין שכתוב: "הולך את חכמים יחכם", והיה לו לומר "יושב את חכמים", והזכיר "הולך", לבאר שילך תמיד אחריהם ושיעשה עצמו טפל להם, ועם זה יחכם.

או יהיה ענין "לכו", שיצטרך ללכת אפילו לארץ מרחקים ללמוד תורה, וזהו שאמר: "לכו לחמו בלחמי", לכו לארץ מרחקים ללחום לחמי. וכן אמר: "הטו אזנכם ולכו אלי", לא אמר "ובאו אלי" כי יצטרך האדם ללכת למרחק לשמוע דברי תורה. יאמר: "לכו לחמו בלחמי", לכו זה אצל זה המבקשים ללחום לחמי, יזהירם על מדת הקנאה שיסירו אותם מלבם, ושלא ינהג אחד מן החכמים שררה בעצמו לבטלי לכת אל חברו השווה לו, אין צריך לומר אם הוא גדול ממנו בחכמה, כי עם החברה תגדל החכמה ותרבה ההשגה, וכענין שאמרו רז"ל "חבר אל הבדים ונאולו", חרב על תלמידי חכמים שיושבין בד בבד ועוסקין בתורה, ולא עוד אלא שמתפשין וכו'. וידוע כי היין המזוג הוא מועיל וטוב לגוף האדם, והוא מעורר ג"כ כחות הנפש, כי כשהוא בלתי מזוג הלא הוא מזיק לגוף ולנפש ולכך הזכיר לשון "מסכתי", ובא המשל על התורה והמצוות שכלן תועלת הגוף והנפש.

ועוד יש בכלל המשל הזה תועלת אחרת לבאר ולומר כי אם יטרח האדם וישתדל על מזון הגוף וילך אחריו לארץ מרחקים, אף (כ-ל שכן) כי יש לו לטרוח ולהשתדל יותר ויותר על מזון הנפש, כי אין ספק ששיעורו אחר היגיעה, כענין שאמר "אם תבקשנה כספך וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה'", וכל מצוה ומצוה היא מזון הנפש שבה תהיה הנפש נזונית מזון השכינה לעוה"ב, ואם יוכל האדם לקיים ולעשות המצוה במקומו הלא השכר מרובה, ואם יעמוד האדם ממקומו ללכת אחריה תהיה משכרתו שלמה, לפי שבידו שכר הליכה ושכר עשיה. וזהו שמצינו בזריזותן של ישראל שכתוב: (שמות יב:כח) "וילכו ויעשו". וכן מצינו במשה שהלך לישראל ממחנה לוי אל מחנה ישראל לנחם אותן במיתתו, ובגדולתו של יהושע שיהיה תחתיו וימלא מקומו, ולא רצה לדבר להם כשהיו כולם מקובצים ונצבים לפניו, אבל המתין עד שהלכו איש לאלהיו כדי שילך הוא אצלם, וזה שכתב 'וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל'.

נתקדשה בקדושת קרבן אינה קרבה, וכן תפילין שלא נתקדשו בקדושת תפילין אינו יוצא בהם יד"ח, אבל חלות שם תשמיש מצוה על הסוכה אינה מן המצוה כלל, אימא שלא חלה עליה שם סוכת מצוה, וממילא ברצותו מקיימה וברצותו סותרת כמו כל סוכה דעלמא, קמ"ל האי היקשא ששם שחל שם שמים על החגיגה ושם 'קרבן' עליה, כך חל שם שמים ושם 'סוכת מצוה' עליה, וכיון שאין בהיקש זה ילפותא מחגיגה על איסור הנאה, אלא על חלות שם שמים ושם סוכת מצוה עליה, ואז אינו רשאי להשתמש בה מטעם דאקצה למצותה, א"כ אינו אסור אלא ממה דאקצה.

לכות מ.ב.ה. להצלה בכל מעשי ידי

מצות כתיבת ס"ת. בשער המצות פרשת וילך כתב רבי חיים ויטל: מצות ס"ת כתיב

'ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, ויש נמנעים מלקיים מצוה זו מפני שאין בזמנינו זה יודעים ובקיימים בחסירות ויתירות ופתוחות וסתומות כנזכר בגמ' קדושין דף ל', הנה אני ראיתי למורי זללה"ה שצוה לסופר שיכתוב לו ס"ת אחד כמנהג ס"ת שלנו, ולא חשש למיעוט בקיאותינו בהם, עכ"ל.

והנה זה באמת טענת השאגת אריה (סי' ל"ו), אבל רבינו האריז"ל לא חשש לטענה למיעוט בקיאותינו בחסירות ויתירות, אלא סובר האריז"ל שיש מצוה וצוה לסופר שיכתוב בשבילו ובכוונות מיוחדות. ונראה משום שיש שני מיני חסר ויתר, (א) שנראה החסר ויתר לעינים, שכולם מכירים זאת החסר ויתר. (ב) החסר ויתר מה שבגמ' אומרת בקידושין שאנו לא בקיאינן בזה, וזה לא מעכב, ואח"כ מצאתי כן במנ"ח (מ' תרי"ג).

אמנם ראיתי שמקשים על תירוץ המנ"ח שאיפה שלא נשתנה הפירוש אינו מעכב, ובתקוני זוהר (תיקון כ"ה) איתא: וס"ת צריך למהוי תם בלא פסולת,

ואם ס"ת איהו חסר באתר דמלא, או מלא באתר דחסר, או אות חד חסיר או יתיר או חליף ס"ת פסול, דלאו איהי כדיוקנא דס"ת דלעילא, עכ"ל. וא"כ איך יכולים ליישב כמו המנ"ח, דהא בזוהר רואים מפורש שאם חסר אות אחת פסול מפני שאין היא כדיוקנא דס"ת שלמעלה.

אמנם על המנ"ח זהו לא קשה, מפני שמצינו דלגבי הנגלה, הרבה פעמים לא פוסקים כמו הזוהר, שאפילו הב"י לא תמיד פוסק כמו הזוהר, עיין בטור או"ח בסיומן ר"מ מבאר הב"י כפירוש רש"י ולא כהזוהר, וגם ביו"ד סימן ל"ד סעיף ב' לא כהזוהר, ובעוד מקומות מצינו שלא פוסקים תמיד כהזוהר, ובפרט שבגמ' קידושין הנ"ל הגמ' אומרת מפורש שלא כהזוהר, וא"כ הלכה כהגמ', וא"כ הס"ת כן כשרה, אבל כאן אנחנו מדברים לפי האריז"ל, ודברי האריז"ל בנוי על הזוהר הקדוש, ואין רבינו האריז"ל לא חשש להזוהר הקדוש וצוה לסופר שיכתוב לו ס"ת כמנהג ס"ת שלנו ולא חשש למיעוט בקיאותינו בהם.

ולענ"ד ליישב דהנה אמרו בב"מ (דף נ"ט) בתנור של עכנאי, באותו יום השיב ר' אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קיבלו ממנו, יצאתה בת קול ואמרה מה לכם

כל שבעה, אלא הכוונה כמו דחל על החגיגה, חגיגה לה' כדינה, כן חל על הסוכה כל שבעה שהסוכה לה', והיינו שני חידושים, דהא, שהסוכה בעצמה חל עליה ענין המצוה שהיא בעצמה נעשית מצוה לה'. ושנית, שכל הזמן של שבעה הוי עצי הסוכה מצוה לה' אף שנפלו.

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המוכוש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על טכנות חלה
במהדורה טפוארת בתכלית ההידור והיופי

אשר להשיג הספר בחנויות הספרים והמוסדות
הפנה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
הדפיס יצחק מיטניק שליט"א 0000-322-347

אצל ר' אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום, עמד ר' יהושע על רגליו ואמר לא בשמים היא, אמר ר' ירמיה אין אנו משגיחים בבת קול שכבר כתב בתורה אחרי רבים להטות. והנה אם בישיבה של מעלה פוסקים הלכה כך, ובישיבה של מטה החכמים בעוה"ז פוסקים אחרת, אז החכמים בזה בעולם יש בכוחם להכריע כמו שהם פוסקים, שמי שהוא בזה העולם, הוא צריך לקיים הלכה כמו כאן, אבל בישיבה של מעלה שם הלכה כמו בשמים, כך נלענ"ד הבנתי עומק כוונת בעל מהדורא בתרא שם. וזהו הביאור 'תורה לא בשמים היא', אפילו שפוסקים שם אחרת, בישיבה של מטה נוהגים אחרת, ומאחר שבזה העולם רוב החכמים פוסקים אחרת, הלכה כמו החכמים בזה העולם, וכך זהו המצוה לנהוג ומקבלים שכר על זה.

ולכך נראה לי לחדש שבזמן הזה הקדוש שהיה להם ס"ת כמו בישיבה של מעלה שהיו בקיאים בחסרות וביתירות, אז הס"ת צריך להיות בדיוק כס"ת של ישיבה של

מעלה, ואם חסר במקום שמלא, ומלא במקום שחסר, פסול, משום דלא הוא כדיוקן של מעלה. אבל האידנא שלא בקיאים בחסירות ויתירות, וא"כ זהו הס"ת שלנו בזה העולם, ומצוה לכתוב ס"ת אפילו שבישיבה של מעלה אחרת, משום ששם בקיאים ביתירות ובחסרות, וכיון שהתורה שיש לנו זהו הס"ת הכשר לנו, ורק אם יש חסרון שאנחנו רואים החסרון, או יתירות שאנחנו רואים היתר, זהו הס"ת שפסול, ולכך מיושב מדוע האריז"ל צוה לסופר שיכתוב לו ס"ת כמנהג ס"ת שלנו, ולא חשש למיעוט בקיאותינו בהם.

ויכולים להביא ראיה בדרך חידודא, דהנה רבי חיים ויטל מדבר בשבח האריז"ל, וכתב כך: וגם בדורינו זה אלהי הראשונים והאחרונים לא השבית גואל מישראל, ויקנא לארצו ויחמול על עמו וישלח לנו עיר וקדיש מן שמיא נחית, הרב הגדול האלהי החסיד מורי ורבי כמוהו ר' יצחק לוריא אשכנזי זלה"ה מלא תורה כרמון במקרא במשנה בתלמוד בפלפול במדרשים והגדות במעשה בראשית במעשה מרכבה בקי בשיחת אילנות בשיחת

עופות בשיחת מלאכים וכו', ועליהם הוסיף חסידות פרישות וטהרה וקדושה היא הביאתו לידי אליהו הנביא שהיה נגלה אליו תמיד ומדבר עמו פה אל פה ולמדו זאת החכמה, עכ"ל.

ובאמת קשה לי דכיון שאלהיו הנביא זכור לטוב היה נגלה אליו תמיד ומדבר עמו פה אל פה, למה היה האריז"ל אומר לסופר לכתוב בשבילו ס"ת שלנו אפילו שאין אנו בקיאים בחסר ויתר, הא האריז"ל היה יכול לשאול לאלהיו שיכנס בישיבה של מעלה ויבדוק בדיוק מה חסר בס"ת של עוה"ז, ומה מלא, וימסור להאריז"ל איך כותבים הס"ת בזה העולם כמו הס"ת שבשמים בישיבה של מעלה, ואז המצוה בשלימות כפי כל הדעות ובדיוקנא דס"ת דלעילא, ובמקום שיכולים לברר למה לא יברר. ולכך נלענ"ד להוכיח כמו שתייצנו מקודם, דכיון דהחכמים קבעו שזהו הס"ת שלנו כמו שאנחנו כותבים בזה העולם, א"כ זהו הס"ת הכשר בזה העולם אפילו שלא בקיאים בחסר ויתר, וזאת התורה אנו מצוים לכתוב אפילו שבישיבה של מעלה כתוב בדיוק החסר והמלא.